

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi ulkoilulain päivittämiseksi

Kh 30.03.2026
49/00.04.00/2026

Valmistelija

Hallintojohtaja Jukka-Pekka Lätti, p. 0401505202
Sivistysjohtaja Ville Hirvikoski

Ympäristöministeriöltä lausuntopyyntö:

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi ulkoilulaki, jolloin nykyinen vuodelta 1973 oleva ulkoilulaki kumottaisiin. Voimassa olevaan ulkoilulakiin verrattuna uuden ehdotetun ulkoilulain rakenne ja suurin osa pykälistä säilyisivät sisällöllisesti ennallaan, mutta niihin tehtäisiin käytännössä huomattujen muutostarpeiden ja perustuslain edellyttämiä tarkistuksia. Uudessa ulkoilulaissa säädettäisiin sen soveltamisalasta ja tavoitteesta. Lakia sovellettaisiin jatkossakin ulkoilureittitoimituksessa perustettaviin ulkoilureitteihin, valtion retkeilyalueisiin ja leirintäalueisiin. Lain tavoitteena olisi edistää kuntalaisten tasa-arvoisia mahdollisuuksia luonnon virkistyskäyttöön. Lisäksi tavoitteena olisi vetovoimaisten ja riittävien valtion retkeilyalueiden, ulkoilureittien ja leirintäalueiden edistäminen ja toteuttaminen sekä leirintäalueista yleiselle ja yksityiselle edulle aiheutuvien haittojen vähentäminen.

Ulkoilureitin perustamismenettelyä kevennettäisiin nykyisestä luopumalla erillisestä ulkoilureittisuunnitelman vahvistamismenettelystä. Maanomistajien asemaa parannettaisiin muuttamalla korvausten määräytyminen perustumaan yksityistielain sijaan kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annettuun lakiin. Valtion retkeilyalueiden perustamismenettelyä nykyaikaistettaisiin ja niillä sovellettavia rajoituksia tarkennettaisiin vastaamaan käytännön tarpeita. Lakiin lisättäisiin säännös päätösten maksullisuudesta.

Ulkoilulaki (606/1973) on ollut voimassa vuodesta 1973 asti. Sitä on uudistettu leirintäaluesäännösten osalta vuonna 1995 voimaan tulleella muutoksella (1343/1994). Muu ulkoilulain sääntely on suurelta osin alkuperäisessä muodossaan. Pääministeri Orpon hallitusohjelman kohdat 7.5 ja 11 edellyttävät ulkoilulain päivittämistä.

Esityksen keskeisenä tavoitteena on päivittää ulkoilulaki vastaamaan perustuslain sekä nykypäivän säädöskielen vaatimuksia. Omaisuudensuojaa parannettaisiin säätämällä ulkoilureiteistä maksettavien korvausten määrittäminen perustumaan lunastuslakiin.

Asiaa koskevat lausunnot pyydetään toimittamaan ympäristöministeriölle 31.3.2026 mennessä Lausuntopalvelussa.

Luonnos Toholammin kunnan lausunnoksi:

Toholammin kunnanhallitus pitää ulkoilulain ajantasaistamista perusteltuna ja

hallituksen esitystä pääpiirteissään kannatettavana. Kunnanhallitus esittää kuitenkin lakiluonnoksesta seuraavat huomiot:

Lakiin esitetään on säädettäväksi velvollisuus neuvotella maanomistajien kanssa muista vaihtoehtoisista tavoista toteuttaa ulkoilureitti ilman omaisuudensuojaan kajoavaa reittitoimitusta. Mikäli laki tulee esitetyssä muodossa voimaan, on määriteltävä riittävän yksiselitteisesti, millä tavoin kunta voi katsoa mainitun neuvotteluelvoitteen toteutuneeksi.

Velvoitevaatimus esitettyä ulkoilureittiä koskevan lausunnon pyytämisestä Lupa- ja valvontavirastolta on asianmukainen, kun tavoitellaan prosessien samankaltaisuuden ja yhdenmukaisuuden varmistamista valtakunnallisesti.

Menettely, jossa ulkoilureittitoimituksista maksettavat korvaukset maanomistajille määräytyvät jatkossa lunastuslain mukaan, on perusteltu ja kannatettava.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Niemelä Juho

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää antaa edellä esittelytekstissä olevan lausunnon sosiaali- ja terveysministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi tartuntatautilaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Päätös